

स्थानीय राजपत्र

घोराही उपमहानगरपालिका

लुम्बिनी प्रदेश घोराही दाङ

ज्येष्ठ नागरिक सञ्चालन कार्यविधि, २०७७

प्रमाणिकरण मिति २०७७।१२।३०

प्रस्तावना :

ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा गर्ने, उहाँहरूमा रहेको ज्ञान, सीप, क्षमता र अनुभवलाई सदुपयोग गरी ज्येष्ठ नागरिकहरू प्रति श्रद्धा, आदर तथा सदभाव अभिवृद्धि गर्ने लगायतका उद्देश्य सहित समाजको समग्र विकासमा ज्येष्ठ नागरिकहरूको भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ । सामाजिक समावेशीकरणका सन्दर्भमा समाजमा ठूलो संख्यामा रहेका ज्येष्ठ नागरिकहरूको हित प्रवर्द्धन गर्ने अभिप्रायले ज्येष्ठ नागरिकहरूको सहभागितामा वडा/वडामा ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा समन्वय समिति र नगरस्तरमा ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, नगर समन्वय समिति गठन तथा दिवा सेवा केन्द्र संचालन जस्ता कार्य सञ्चालन गर्न आवश्यक देखिएको छ । यसै सन्दर्भमा उप-महानगरपालिकाद्वारा सञ्चालन गरिने कार्यक्रम र प्रवाह गरिने सेवामा ज्येष्ठ नागरिकहरूको भूमिका सहित

परिचालन गर्न, संस्थागत रूपमा विकास गर्न ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी ऐन, २०६३ (संशोधन मिति २०७४) ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ (संशोधन मिति २०७५) को अधिनमा रही स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४,को दफा १०२ बमोजिम प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७४ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी घोराही उपमहानगरपालिका नगरकार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाइ जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (क) यस कार्यविधिको नाम ज्येष्ठ नागरिक सञ्चालन कार्यविधि २०७७” रहेको छ ।
- (ख) यो कार्यविधि घोराही उपमहानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भइ स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा व्याख्या:

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

- (क) “नगरपालिका” भन्नाले घोराही उपमहानगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।
- (ख) “वडा समिति” भन्नाले नगरपालिकाको वडा समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) “प्रमुख” भन्नाले घोराही उपमहानगरपालिकाको प्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) “उपप्रमुख” भन्नाले घोराही उपमहानगरपालिकाको उपप्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले घोराही उपमहानगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (च) “वडाध्यक्ष” भन्नाले घोराही उपमहानगरपालिका १ देखि १९ वटै वडाका वडाध्यक्षहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) “ज्येष्ठ नागरिक” भन्नाले ६० वर्ष उमेर पुरा भएको व्यक्तिलाई जनाउने छ ।
- (ज) “मञ्च” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, समुह, समितिलाई वझाउनेछ ।
- झ) “समन्वय समिति” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा तथा नगर समिति, समन्वय समिति तथा दिवा सेवा केन्द्र संचालन समितिलाई समेत सम्झनु पर्दछ ।

- (ज) “टोल विकास संस्था” भन्नाले शहरी समाज परिचालन प्रक्रिया मार्फत टोलको संस्थागत, सामाजिक तथा आर्थिक विकास गर्ने निश्चित भौगोलिक क्षेत्रमा गठन गरी घोराही उपमहानगरपालिकाले सूचिकृत गरेका टोल विकास संस्थालाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ट) “समिति” भन्नाले घोराही उपमहानगरपालिकावाट वडा र नगर तहमा गठन भएको ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, समिति, समन्वय समिति, दिवा सेवा केन्द्र संचालन समितिलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ठ) “संयोजक” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा तथा नगर समिति, समन्वय समिति तथा दिवा सेवा केन्द्र संचालन समितिको अध्यक्ष वा संयोजकलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ड) “सह-संयोजक” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा तथा नगर समिति, समन्वय समिति तथा दिवा सेवा केन्द्र संचालन समितिको उपाध्यक्ष वा सह संयोजकलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ढ) “सचिव” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा तथा नगर समिति, समन्वय समिति तथा दिवा सेवा केन्द्र संचालन समितिको सचिवलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ण) “सदस्य” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा तथा नगर समिति, समन्वय समिति, दिवा सेवा केन्द्र संचालन समितिको संयोजक, सह-संयोजक, सचिव लगायत पदाधिकारी र सदस्यहरूलाई समेत सम्भन्नु पर्दछ ।
- (त) “बैठक” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा तथा नगर समिति, समन्वय समिति तथा दिवा सेवा केन्द्र संचालन समितिको बैठकलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (थ) “पदाधिकारी” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा तथा नगर समिति, समन्वय समिति तथा दिवा सेवा केन्द्र संचालन समितिका संयोजक, सचिव र सदस्यहरूलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (द) “वडा सचिव” भन्नाले वडा कार्यालयमा सचिवको रूपमा कामकाज गर्न खटिएको कर्मचारी सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ध) “सम्बन्धित शाखा” भन्नाले घोराही उप-महानगरपालिकाको महिला, बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखालाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (न) “संरक्षक” भन्नाले नगर प्रमुखलाई सम्भन्नु पर्दछ ।

- (प) “दिवा सेवा केन्द्र” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिकलाई शुल्क लिई वा नलिई दिउसोको समयमा हेरचाह गर्नको लागि यस ऐन बमोजिम स्थापना तथा सञ्चालन भएको घर, आश्रम वा यस्तै प्रकृतिका अन्य संरचना सम्भन्नु पर्दछ ।
- (फ) “पालनपोषण तथा हेरचाह” भन्नाले ज्येष्ठ नागरिकलाई खाने, लाउने, बस्ने, घुमफिर गर्ने, मनोरञ्जन गर्ने र धार्मिक कार्यमा संलग्न हुने तथा स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्था मिलाउने जस्ता कार्य सम्भन्नु पर्छ ।

३. ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा तथा नगर समिति, समन्वय समिति गठनको उद्देश्य:

- (क) ज्येष्ठ नागरिकको हक, हित र अधिकारको लागि पहल गर्ने ।
- (ख) ज्येष्ठ नागरिकहरूको हित प्रवर्द्धन र क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- (ग) वडा तथा नगरपालिका र अन्य सरोकारवाला संघ/संस्थाहरूसंग समन्वय गरी ज्येष्ठ नागरिकको हित प्रबर्द्धन गर्ने ।
- (घ) सामाजिक विकास एवं सामाजिक परिचालन पुस्ता हस्तान्तरणका क्षेत्रमा ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई परिचालन गर्ने ।
- (ङ) नगर क्षेत्रमा रहेका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई संगठित गर्ने ।
- (च) नगर क्षेत्र भित्र रहेका ज्येष्ठ नागरिकहरूको सीप र अनुभवको पहिचान गर्ने र पुस्ता हस्तान्तरण गर्ने ।
- (छ) ज्येष्ठ नागरिक लक्षित कार्यक्रम सञ्चालनका लागि समन्वय र पहल गर्ने ।

४. ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्रको उद्देश्य:

- (क) दिनको समयमा ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई भेटघाट गर्ने अवसर मिलाइ दिने,
- (ख) सीमित श्रोत र साधनबाट बढि भन्दा बढि ज्येष्ठ नागरिकलाई समेट्ने,
- (ग) ज्येष्ठ नागरिकहरूमा रहेको ज्ञान, सीप, अनुभवहरू एक अर्कामा आदानप्रदान एवम् युवापुस्ताहरूमा पुस्ताहस्तान्तरण हुने वातावरण बनाउने,
- (घ) ज्येष्ठ नागरिकहरूमा हुनसक्ने नैराश्यता तथा एकलोपनको महशुसलाई कम गर्नु,
- (ङ) ज्येष्ठ नागरिकप्रति सम्मान गर्दै राज्यले अभिभावकत्व ग्रहण गरि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा ल्याउनु

परिच्छेद २

५. ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा समिति, समन्वय समिति, दिवा सेवा केन्द्र संचालन समिति गठन :

(क) घोराही उपमहानगरपालिकाका सबै वडाहरूमा वसोवास गर्ने ज्येष्ठ नागरिकहरूको आ-आफ्नो वडाको (वडागत) भेलाबाट तपसिल बमोजिम ७ देखि ११ जनासम्म सदस्य रहने गरी एक वडा समन्वय समिति गठन गरिने छ ।

यस्तो भेलामा वडाभित्र रहेका मौजुदा टोल विकास संस्थाहरू मध्ये कम्तिमा ६० प्रतिशत टोल क्षेत्रका ज्येष्ठ नागरिकहरूको प्रतिनिधित्व भएको हुनुपर्नेछ ।

संरक्षक : वडाध्यक्ष

सल्लाहकार : वडा सदस्यहरू र वडा सचिव

संयोजक : १ जना

सह संयोजक : १ जना

सचिव : १ जना

सह सचिव : १ जना

सदस्यहरू : ३ देखि ७ जना सम्म

(ख) समितिमा कम्तिमा ५ महिलाको सहभागिता र पदाधिकारी मध्ये कम्तिमा १ जना महिला रहने व्यवस्था सुनिश्चितता गरिनेछ ।

(ग) समितिका पदाधिकारीहरू र सदस्यहरूको कार्यकाल २ आर्थिक वर्षको हुनेछ । नगर स्तरीय वा वडा स्तरीय दुवैको हरेक दोस्रो आर्थिक वर्षको अन्त्यसंगै कार्यकाल पूर्ण भएको मानिनेछ ।

(घ) वडा समन्वय समितिका पदाधिकारीहरू एउटै पदमा लगातार २ कार्यकाल भन्दा बढी रहने छैनन् ।

(ङ) समितिको वार्षिक रूपमा साधारणसभा गरिनेछ ।

(च) समितिको नियमित बैठक ३/३ महिनामा वा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(छ) समितिको बैठकमा आवश्यकतानुसार अन्य संघ संस्था तथा व्यक्तिहरूलाई आमन्त्रण गर्न सकिने छ ।

६. वडा समिति तथा समन्वय समितिको बैठक व्यवस्थापन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

- ः
- (क) समन्वय समितिको बैठक नियमित रूपमा बस्नु पर्नेछ । प्रत्येक बैठकमा कम्तिमा ५१ प्रतिशत सदस्यहरूको अनिवार्य उपस्थिति भएको हुनुपर्नेछ ।
- (ख) बैठकमा प्रस्तुत गर्नको लागि तयार गरिएका एजेण्डा वा विषयहरूको बारेमा समन्वय समितिका सदस्यहरूलाई पूर्व जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- (ग) समुदायमा आधारित सामाजिक तथा सामुदायिक भावना अधि बढाउन समन्वय समितिले समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) समन्वय समितिले वडा समिति, टोल विकास संस्थाहरूसंग छलफल गरी वडा भेला मार्फत ज्येष्ठ नागरिकहरूको हित प्रवर्द्धन र अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम नगर विकास योजनामा समावेश गर्न सिफारिश गर्ने र घोराही उप-महानगरपालिकाको सहभागितात्मक योजना पद्धतिमा सहयोग तथा समन्वय गर्नु पर्नेछ ।
- (ङ) माथि उल्लेखित काम, कर्तव्य र अधिकार समेत समन्वय समितिको काम, कर्तव्य तर अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- (i) ज्येष्ठ नागरिकहरूको तथ्यांकका लागि वडा समितिलाई सहयोग गर्ने ।
- (ii) ज्येष्ठ नागरिकहरूको सीप, योग्यता, क्षमता र अनुभवको आधारमा वर्गिकृत विवरण बनाउन पहल गर्ने ।
- (iii) ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी विषयमा वडा समितिलाई आवश्यक सुझाव सल्लाह दिने ।
- (iv) एक वडा एक ज्येष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र स्थापना र सञ्चालनमा आवश्यक पहल र समन्वय गर्ने ।
- (v) वडाभित्र सञ्चालनमा रहेको ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा, ज्येष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन व्यवस्थापनमा आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने ।

७. वडा समन्वय समितिका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार :

(क) संयोजकको काम, कर्तव्य र अधिकार:

संयोजक वडा समन्वय समितिको प्रमुख हुनेछ । समितिलाई व्यवस्थित रूपले परिचालन गर्ने सम्बन्धमा समन्वय समितिको संयोजकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (१) बैठकको अध्यक्षता गरी बैठक सञ्चालन गर्ने,
- (२) समितिको बैठक बोलाउने र बैठकको लागि मिति, समय र स्थानको निर्णय गर्नुका साथै सदस्यहरूको सहमति लिनुपर्ने ।

- (३) बैठक अनुशासित ढंगले सञ्चालन गर्ने र छलफलका विषयहरू टिपोट गर्ने वा गर्न लगाउने ।
 - (४) छलफल हुदा सवैको विचार बुझि सर्वसम्मत निर्णय गर्न पहल गर्ने ।
 - (५) बैठकमा आवश्यक प्रस्तावहरू पेश गर्न लगाउने ।
 - (६) सचिवलाई आवश्यकता अनुसार मार्ग निर्देशन गर्ने र सहयोग पुऱ्याउने ।
 - (७) आवश्यक कार्यमा समन्वय समितिको प्रतिनिधित्व गर्ने र विविध प्रकारका बैठकमा भाग लिने ।
 - (८) सहयोगी सरोकारवाला निकायहरूसंग समन्वय गर्ने,
 - (९) विशेष बैठकको आवश्यकता परेमा सबै सदस्यहरूको सहमतिमा बैठक बोलाउने ।
 - (१०) घोराही उपमहानगरपालिकाको सहभागितात्मक नगर विकास योजना तर्जुमा तथा सञ्चालन प्रक्रिया अवलम्बन गर्न सहयोग गर्ने ।
 - (११) उपमहानगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा सुविधाहरू टोल स्तरबाटै प्राप्त गर्न सक्ने प्रकृतिका भए त्यस्ता सेवा सुविधा प्रदान गर्न टोल विकास संस्थाहरूलाई परिचालित हुनमा सहयोग गर्ने ।
 - (१२) दलित, आदिवासी जनजाति, अपांगता भएका व्यक्ति तथा महिला लगायत सबै लक्षित वर्गलाई मूल प्रवाहिकरणमा ल्याउन सहयोग गर्ने ।
 - (१३) घोराही उप-महानगरपालिका तथा अन्य संघ संस्थाहरूले सञ्चालन गर्ने विभिन्न विकास निर्माण, क्षमता अभिवृद्धि तथा सामुदायिक हितका कार्यहरूलाई कार्यान्वयन गर्न/गराउन समन्वयकारी भुमिका निर्वाह गर्ने ।
- (ख) सहसंयोजकको काम, कर्तव्य र अधिकार:
- (१) संयोजकको अनुपस्थितिमा संयोजक भइ काम गर्नु पर्नेछ ।
- (ग) सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार
- (१) संयोजकको आदेशानुसार बैठक बोलाउने,
 - (२) आर्थिक हिसाव किताव दुरुस्त राख्ने ।
 - (३) एक तिहाई सदस्यहरूले विशेष बैठकको लागि लिखित माग गरेमा विशेष बैठक बोलाउने,
 - (४) बैठक पुस्तिकामा उपस्थिति गराउने,
 - (५) छलफलका प्रस्तावहरू संकलन गरी बैठकमा पेश गर्ने र बैठकको निर्णय लेखि पढेर सुनाउने, निर्णय प्रमाणित गर्ने गराउने ।

- (६) वडा समन्वय समितिका क्रियाकलापका बारेमा सदस्यहरूलाई जानकारी गराउने,
- (७) वडा समन्वय समितिले सञ्चालन गरेका ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी अभियान र कार्यक्रममा आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने ।
- (८) निर्णय लागु भए नभएको हेरी लागु गराउने, गराउन सहयोग तथा समन्वय गर्ने,
- (९) उपमहानगरपालिका तथा अन्य निकायसंग समन्वय तथा सहकार्य गर्नु पर्ने भएमा सो को लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउनुका साथै सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- (१०) आवश्यकता अनुसार ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा समितिहरूका नियमित बैठकमा उपस्थित भई नगर समन्वय समितिका बैठकमा भएका निर्णय सम्बन्धी जानकारी गराउने तथा निर्णय कार्यान्वयन गराउन सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- (घ) सदस्यहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार :
- (१) बैठकमा उपस्थित भई प्रत्येक विषयमा छलफलमा भाग लिने र आफ्ना वडा समन्वय समितिमा भएका निर्णय तथा निचोडहरूको बारेमा जानकारी लिने ।
- (२) आवश्यकता अनुसार वडा समन्वय समिति सञ्चालनका लागि नीति, नियमहरू बनाउन सहयोग गर्ने र कानूनहरू पालना भए नभएको हेर्ने ।
- (३) आवश्यकता अनुसार संयोजक, सह-संयोजक र सचिवलाई सघाउने।
- (४) ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा समन्वय समिति र नगर समन्वय समितिबाट भएका निर्णयहरू कार्यान्वयन गर्न, गराउन सहयोग गर्ने ।

परिच्छेद ३

द. ज्येष्ठ नागरिक मञ्च नगर समन्वय समिति गठन विधि :

- (क) घोराही उप-महानगरपालिकाका सबै वडामा गठित ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा समिति, समन्वय समितिका संयोजकहरू सदस्य रहेको १९ सदस्यीय नगर समन्वय समिति गठन हुनेछ । सदस्यहरू मध्येबाट तपसिल बमोजिमको कार्य विभाजन गरिने छ ।

संरक्षक	: नगर प्रमुख
संयोजक	: १ जना
सह-संयोजक	: १ जना
सचिव	: १ जना
सह-सचिव	: १ जना
सदस्यहरू	: बांकी सबै सदस्यहरू

- (ख) उपरोक्त सदस्यहरू बाहेक ज्येष्ठ नागरिकको हित प्रवर्द्धनको क्षेत्रमा क्रियाशील महिलाहरू मध्ये नगर प्रमुखले तोकेको २ जना ज्येष्ठ नागरिकहरू सदस्य रहनेछन् ।
- (ग) समन्वय समितिका निर्वाचित पदाधिकारीहरू र सदस्यहरूको कार्यकाल २ आर्थिक वर्षको हुनेछ । समितिका पदाधिकारी सदस्यहरूको कार्य अवधि हरेक दोस्रो आर्थिक वर्षको अन्तसंगै पूर्ण भएको मानिनेछ ।
- (घ) नगर समन्वय समितिका सबै पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पदावधि लगातार २ कार्यकाल भन्दा बढी हुने छैन ।
- (ङ) समन्वय समितिको नियमित बैठक ३/३ महिनामा वा आवश्यकता अनुसार वस्नेछ ।
- (च) समन्वय समितिको बैठकमा उपमहानगरपालिकाको सम्बन्धित समितिका संयोजकले नगर प्रमुख, उप प्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र सम्बन्धित महाशाखा र शाखाको प्रमुखलाई आमन्त्रण गर्नुपर्नेछ ।
- (छ) समन्वय समितिको वार्षिक रूपमा साधारणसभा गरिनेछ ।

९. नगर समन्वय समितिको बैठक व्यवस्थापन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (क) समन्वय समितिको बैठक नियमित रूपमा बस्नु पर्नेछ । प्रत्येक बैठकमा कम्तिमा ५१ प्रतिशत सदस्यहरूको अनिवार्य उपस्थिति भएको हुनुपर्नेछ ।
- (ख) बैठकमा प्रस्तुत गर्नको लागि तयार गरिएका एजेण्डा वा विषयहरूको वारेमा समन्वय समितिका सदस्यहरूलाई पूर्व जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- (ग) समुदायमा आधारित सामाजिक तथा सामुदायिक भावना अघि बढाउन समन्वय समितिले समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) समन्वय समितिले वडा समन्वय समितिबाट वडा भेला मार्फत् प्राप्त भएका र नगरस्तरीय कार्यक्रमहरू समेत ज्येष्ठ नागरिकहरूको हित प्रवर्द्धन र अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम नगर विकास योजनामा समावेश गर्न सिफारिश गर्ने र घोराही उप-महानगरपालिकाको सहभागितात्मक योजना पद्धतिमा सहयोग तथा समन्वय गर्नुपर्नेछ ।
- (ङ) ज्येष्ठ नागरिकहरूको परिचय पत्र वितरण तथा तथ्यांक व्यवस्थापन लगायत ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी विषयमा उपमहानगरपालिकालाई आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- (च) नगर क्षेत्रका ज्येष्ठ नागरिकहरूको सीप, योग्यता, क्षमता र अनुभवको आधारमा वर्गिकृत विवरण बनाउन पहल गर्ने ।
- (छ) एक वडा एक ज्येष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र स्थापना र सञ्चालनका लागि आवश्यक सुझाव सल्लाह दिने र समन्वय गर्ने ।

१०. नगर समन्वय समितिका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (क) संयोजकको काम, कर्तव्य र अधिकार :

संयोजक समन्वय समितिको प्रमुख हुनेछ । समन्वय समितिलाई व्यवस्थित रूपले परिचालन गर्ने सम्वन्धमा समन्वय समितिको संयोजकको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (१) बैठकको अध्यक्षता गरी बैठक सञ्चालन गर्ने,
 - (२) समन्वय समितिको बैठक बोलाउने र बैठकको लागि मिति, समय र स्थानको निर्णय गर्नुका साथै सदस्यहरूको सहमति लिनुपर्ने ।
 - (३) बैठक अनुशासित ढंगले सञ्चालन गर्ने र छलफलका विषयहरू टिपोट गर्ने वा गर्न लगाउने ।
 - (४) छलफल हुंदा सबैको विचार बुझि सर्वसम्मत निर्णय गर्न पहल गर्ने ।
 - (५) बैठकमा आवश्यक प्रस्तावहरू पेश गर्न लगाउने ।
 - (६) सचिवलाई आवश्यकता अनुसार मार्ग निर्देशन गर्ने र सहयोग पुऱ्याउने ।
 - (७) आवश्यक कार्यमा समन्वय समितिको प्रतिनिधित्व गर्ने र विविध प्रकारका समन्वय बैठकमा भाग लिने ।
- द) सहयोगी सरोकारवाला निकायहरूसंग समन्वय गर्ने,
- (९) विशेष बैठकको आवश्यकता परेमा सबै सदस्यहरूको सहमतिमा बैठक बोलाउने ।
 - (१०) घोराही उप-महानगरपालिकाको बार्षिक तथा आवधिक योजना निर्माण गर्न सहभागितात्मक नगर विकास योजना तर्जुमा तथा सञ्चालन प्रक्रिया अवलम्बन गर्न सहयोग गर्ने ।
 - (११) घोराही उप-महानगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा सुविधाहरू टोल स्तरबाटै प्राप्त गर्न सक्ने प्रकृतिका भए त्यस्ता सेवा सुविधा प्रदान गर्न टोल विकास संस्थाहरूलाई परिचालित हुनमा सहयोग गर्ने ।
 - (१२) दलित, आदिवासी जनजाति तथा महिलालाई मुल प्रवाहिकरणमा ल्याउन सहयोग गर्ने ।
 - (१३) उपमहानगरपालिकाले तथा अन्य संघ संस्थाहरूले सञ्चालन गर्ने विभिन्न विकास निर्माण, क्षमता अभिवृद्धि तथा सामुदायिक हितका कार्यहरूलाई कार्यान्वयन गर्न/गराउन समन्वयकारी भुमिका निर्वाह गर्ने ।
- (ख) सह-संयोजकको काम, कर्तव्य र अधिकार:
- (१) संयोजकको अनुपस्थितिमा संयोजक भइ काम गर्नुपर्नेछ ।
- (ग) सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार:
- (१) संयोजकको आदेशानुसार बैठक बोलाउने,
 - (२) आर्थिक हिसाव किताव दुरुस्त राख्ने ,
 - (३) एक तिहाई सदस्यहरूले विशेष बैठकको लागि लिखित माग गरेमा विशेष बैठक बोलाउने,

- (४) बैठक पुस्तिकामा उपस्थिति गराउने,
 - (५) छलफलका प्रस्तावहरू संकलन गरी बैठकमा पेश गर्ने र बैठकको निर्णय लेखि पढेर सुनाउने र निर्णय प्रमाणित गर्ने गराउने ।
 - (६) समन्वय समितिका क्रियाकलापका बारेमा सदस्यहरूलाई जानकारी गराउने,
 - (७) समन्वय समिति सञ्चालनमा आवश्यक सहयोग गर्ने,
 - (८) निर्णय लागु भए नभएको हेरी लागु गराउने र गराउन सहयोग तथा समन्वय गर्ने,
 - (९) उप-महानगरपालिका तथा अन्य निकायसंग समन्वय तथा सहकार्य गर्नुपर्ने भएमा सो को लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउनुका साथै सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्ने ।
 - (१०) आवश्यकता अनुसार ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा समितिहरूका नियमित बैठकमा उपस्थित भई नगर समन्वय समितिका बैठकमा भएका निर्णय सम्बन्धी जानकारी गराउने तथा निर्णय कार्यान्वयन गराउन सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- (घ) सदस्यहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार :
- (१) बैठकमा उपस्थित भई प्रत्येक विषयमा छलफलमा भाग लिने र आफ्ना वडा समन्वय समितिमा भएका निर्णय तथा निचोडहरूको बारेमा नगर समन्वय समितिको बैठकमा जानकारी गराउने,
 - (२) आवश्यकता अनुसार समन्वय समिति सञ्चालनका लागि नीति, नियमहरू बनाउन सहयोग गर्ने र सो नियमहरू पालना भए नभएको हेर्ने,
 - (३) आवश्यकता अनुसार संयोजक र सचिवलाई सघाउने,
 - (४) ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा तथा नगर समन्वय समितिमा भएका निर्णयहरू छलफलका लागि प्रस्ताव गरी आवश्यक निर्णय गर्ने तथा गराउन सहयोग गर्ने,
 - (५) ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा समन्वय समिति र नगर समन्वय समितिबाट भएका निर्णयहरू कार्यान्वयन गर्न, गराउन सहयोग गर्ने ।

परिच्छेद ४

११ वडा तथा नगर समन्वय समितिको बैठक सम्बन्धी थप व्यवस्था :

- (क) ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा तथा नगर समन्वय समितिको बैठक सामान्यतया ३ महिनामा एक पटक बस्ने छ ।
- (ख) ज्येष्ठ नागरिक मञ्च, वडा तथा नगर समन्वय समितिको बैठक संयोजकले बोलाउने छ तर देहायका अवस्थामा सचिवले बैठक बोलाउन सक्ने छ :
 - (१) संयोजकले निजलाई बैठक बोलाउन निर्देशन दिएमा वा ४ महिना भन्दा बढी समयसम्म बैठक बस्न नसकेमा,

(२) चार महिना वा सो भन्दा बढी समयसम्म समन्वय समितिको बैठक वस्न नसकि समितिका एक तिहाई सदस्यले बैठक बोलाउनको लागि लिखित रूपमा अनुरोध गरेमा ।

(ग) ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा तथा नगर समन्वय समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा सहसंयोजकले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(घ) ज्येष्ठ नागरिक मञ्च नगर समन्वय समितिको बैठकमा घोराही उप-महानगरपालिकाको प्रतिनिधित्वका लागि आमन्त्रित गर्नु पर्नेछ । बैठकमा विशेषज्ञको सल्लाह सुझाव प्राप्त गर्न आवश्यकता अनुसारका सम्बन्धित विशेषज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

१२. साधारण सभा:

(१) वडा तथा नगर समन्वय समितिको साधारण सभा प्रत्येक वर्ष र २ वर्षमा अधिवेशन हुनेछ ।

(२) नगर समन्वय समितिको साधारण सभामा देहाय अनुसारका प्रतिनिधिले साधारण सदस्यको हैसियत राख्नेछन् ।

(क) सबै वडाका ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा समितिका संयोजक, सह-संयोजक र सचिव सदस्य रहनेछन् । तर पदाधिकारी चयनमा वडाका संयोजकमात्र सहभागी हुने छन् ।

(३) नगर समन्वय समितिको साधारण सभा कम्तिमा २६५ वढिमा ६६५ सदस्यहरूको उपस्थितिमा वर्षको एक पटक आयोजना गर्नु पर्नेछ । साधारण सभा सम्बन्धित समितिको सर्वोच्च निकाय हुनेछ ।

१३. वडा तथा नगर समन्वय समितिको साधारण सभाका काम, कर्तव्य र अधिकार :

(क) विगतको कार्य समिक्षा गर्ने र आगामी वर्षको लागि कार्यक्रम तय गर्ने साथै साधारण सभामा पेश भएका विषयहरूमा यथोचित सल्लाह दिने ।

(ख) समन्वय समितिको संयोजक सह-संयोजक र सचिवको छनौट गरी (निर्वाचन वा सर्वसहमति मार्फत) अख्तियार प्रदान गर्ने,

(ग) उजुरी, पुनरावलोकन सुन्ने र निर्णय दिने,

(घ) आवश्यक परे कार्यगत समूह र सल्लाहकारको मनोनयन गर्ने,

(ङ) महत्वपूर्ण विषयहरूमा निर्णय गर्ने,

(च) समन्वय समितिको प्रभावकारी सञ्चालनको लागि नीति नियमहरूको निर्माण, संसोधन तथा परिमार्जन गर्ने । वडा समन्वय समितिको साधारण सभामा वडा कार्यालयको र नगर समन्वय समितिको साधारण सभामा घोराही उप-महानगरपालिकाको सम्बन्धित शाखाको उपस्थिति अनिवार्य हुनुपर्नेछ ।

१४. विशेष साधारण सभा :

समन्वय समितिको हितलाई ध्यानमा राखि साधारण सभाको कुल सदस्य संख्याको २५ प्रतिशत सदस्यहरूले लिखित रूपमा अनुरोध गरेमा वढीमा १५ दिन भित्र विशेष साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ ।

१५. अविश्वासको प्रस्ताव:

नगर तथा वडा साधारण सभाका साधारण सदस्य संख्याको कम्तिमा एक तिहाई सदस्यहरूले लिखित रूपमा कारण सहित निवेदन दिएमा अविश्वासको प्रस्ताव ल्याएको मान्नु पर्नेछ । यसरी अविश्वासको प्रस्ताव ल्याएको १५ दिन भित्र साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ र उक्त प्रस्ताव माथि छलफल भई सो प्रस्तावलाई अनुमोदन गर्नको लागि कम्तिमा दुई तिहाईसाधारण सदस्यहरूको मतको आवश्यकता पर्दछ । तर जुन पदाधिकारी प्रति अविश्वासको प्रस्ताव ल्याइएकोहो, निज व्यक्तिलाई साधारण सभामा आफ्नो स्पष्टीकरण पेश गर्ने मौका दिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद, ५ विविध

१६. निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था :

वडा समन्वय समिति र नगर समन्वय समितिको छनौट गर्दा सर्वसम्मत पद्धति अवलम्बन गर्नु पर्नेछ । सर्वसम्मत हुन नसकेमा बहुमतका आधारमा निर्वाचन गर्न सकिनेछ ।

१७. आर्थिक व्यवस्था:

समन्वय समितिको आर्थिक व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) उप-महानगरपालिका वा वडावाट प्राप्त हुने रकम,
- (ख) अन्य कुनै सरकारी, गैर सरकारी संघ सस्था, व्यक्तिवाट सहयोग स्वरूप प्राप्त हुने रकम,
- (ग) कुनै क्रियाकलापद्वारा समन्वय समितिकै लागि संकलन गरिएको रकम,

१८. श्रोत परिचालन वा रकम खर्च विधि:

वडा समन्वय समितिको हकमा वडा कार्यालयको समन्वयमा र नगर समन्वय समितिको हकमा सम्बन्धित शाखाको समन्वयमा नगरपालिकाको स्वीकृति बमोजिम खर्च गर्नुपर्नेछ । समितिको छुट्टै बैंक खाता सञ्चालन गर्नुपरेमा संयोजक र सचिवको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुने गरी नगरपालिकाको सिफारिसमा पायक पर्ने बैंकमा खाता खोल्नेछ ।

१९. सम्पत्ति तथा दायित्व:

(क) प्रचलित नियम कानूनमा व्यवस्था भए अनुसार समन्वय समितिको आफ्नो नाममा रहेको सम्पत्ति व्यक्ति सरह भोगचलन गर्न पाउनेछ । यसको बेचबिखन वा अन्य स्वामित्व हस्तान्तरणको लागि घोराही उप-महानगरपालिकाको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

(ख) समन्वय समिति विघटन भएमा सो सम्पत्ति स्वतः घोराही उप-महानगरपालिकाको स्वामित्वमा आउनेछ ।

२०. पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने:

यस निर्देशिकामा उल्लेखित कार्यहरू सञ्चालन गर्नु पूर्व सम्बन्धित निकायको अनुमति तथा स्वीकृति लिनु पर्ने भनि उल्लेख भएकोमा स्वीकृति लिएर मात्र सञ्चालन गर्नु पर्नेछ । स्वीकृति लिनु पर्नेमा नलिई कुनै कार्य गरियो समितिका पदाधिकारीहरू पूर्ण रूपमा जवाफदेही हुनुपर्नेछ ।

२१. समन्वय समिति सूचिकृत गर्नु पर्ने:

ज्येष्ठ नागरिक मञ्च वडा समन्वय समिति सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिसमा घोराही उप-महानगरपालिकामा सूचिकृत गर्नु पर्नेछ ।

२२. कार्यविधिको व्याख्या:

यस कार्यविधिको अन्तिम व्याख्या गर्ने अधिकार घोराही उपमहानगरपालिकामा निहित रहनेछ । यो कार्यविधिलाई घोराही उपमहानगरपालिकाको नगरकार्यपालिकाले मात्र संसोधन गर्न सक्नेछ ।

२३. शपथ ग्रहण :

(क) वडा समन्वय समितिका पदाधिकारीहरूको शपथ ग्रहण वडाध्यक्षबाट हुनेछ ।

(ख) नगर समन्वय समितिका पदाधिकारीहरूको शपथ ग्रहण नगर प्रमुख वा उप प्रमुखबाट हुनेछ ।

(ग) शपथ ग्रहणको ढाँचा अनुसूचि १ मा उल्लेख गरे बमोजिम हुनेछ ।

२४. खारेजी बचाउ :

(क) यस कार्यविधिमा लेखिएका कुराहरू यसै कार्यविधि बमोजिम हुनेछ र अन्य कुराहरूमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछन् ।

(ख) यो कार्यविधि नेपालको संविधान र प्रचलित कानूनसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

(ग) यस कार्यविधि लागू हुनुपूर्व भएगरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिने छ ।

अनुसूची (१)

शपथ ग्रहणको नमूना
(कार्यविधिको नियम २३ सँग सम्बन्धित)

म..... नगर समन्वय समिति/वडा समन्वय समिति/जेष्ठ नागरिक मञ्ज/दिवा सेवा संचालन केन्द्रको पदमा नियुक्त/निर्वाचित/मनोनयन भएकोले सो पदको कर्तव्य प्रचलित कानून तथा जेष्ठ नागरिक सम्बन्धी कार्यविधि र निर्देशनको अधिनमा रही जेष्ठ नागरिकहरूको सम्बर्धन र हितलाई सदैव ध्यानमा राखी आफ्नो कर्तव्य इमान्दारिताका साथ पालना गर्नेछु । संस्थागत रूपमा गरिने कारोबार तथा गोप्य राख्नुपर्ने कुराहरू कहिकतै प्रकाशन गर्ने छैन को हैसियतले समितिले अधिकार दिएको र कानूनले बाध्य गरेको अवस्थामा बाहेक मेरो जानकारीमा आएका कुनै पनि जानकारी तथा सूचना पदमा बहाल रहेको वा नरहेको जुनसुकै अवस्थामा पनि प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा कुनै पनि प्रकारले कसैलाई जानकारी दिने छैन भनी इमान धर्म सम्झी सत्य निष्ठापूर्वक पद तथा गोपनियताको शपथ ग्रहण गर्दछु ।

शपथ ग्रहण गर्नेको

नाम :

पद :

हस्ताक्षर :

शपथ गराउनेको

नाम :

पद :

हस्ताक्षर :

आज्ञाले,
ऋषिराम के.सी.
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत